

Ekonomická výkonnosť Ruskej federácie a Nemecka na základe vybraných makroekonomických indikátorov

Ing. Jaroslav Gonos, PhD. MBA*
Prešovská univerzita v Prešove
Katedra ekonómie a ekonomiky
Konštantínova ul. 16, 080 01 Prešov
jaroslav.gonos@unipo.sk

Mgr. Viera Ivanková, MBA
Prešovská univerzita v Prešove
Katedra ekonómie a ekonomiky
Konštantínova ul. 16, 080 01 Prešov
viera.ivankova@smail.unipo.sk

Ing. Jozef Nemec, PhD. MBA
Prešovská univerzita v Prešove
Katedra ekonómie a ekonomiky
Konštantínova ul. 16, 080 01 Prešov
jozef.nemec@unipo.sk

* correspondingauthor

Abstrakt: Ekonomická kondícia krajín, predovšetkým svetových ekonomík je významnou, priam určujúcou témou v odborných čo samozrejme úzko súvisí nielen s aktuálnou geopolitickou situáciou, ale aj s možnými scenármi do budúcnosti. Hlavnou myšlienkou príspevku je pozorovanie vývoja ekonomickej kondície dvoch veľkých hráčov na svetovom ekonomickom poli, ktorými sú ekonomika Ruskej federácie a ekonomika Nemecka. Pre konkretizovanie myšlienky sme sa zamerali na časovú škálu desať rokov, kde sme porovnávali jednak trend vývoja najdôležitejších makroekonomických ukazovateľov pre každú pozorovanú krajinu, ako aj možné porovnanie týchto ekonomík medzi sebou. Pre naplnenie cieľa sme zvolili niekoľko makroekonomických indikátorov. Príspevok je rozdelený do dvoch základných častí, kde prvá časť obsahuje teoretický rámec danej problematiky a druhá časť nám poskytuje samotnú komparáciu ekonomickej kondície a jej konfrontáciu vo vybraných ekonomikách. V závere príspevku sú identifikované možné slabé a silné miesta pozorovaných ekonomík.

Kľúčové slová: výkonnosť, ekonomika, HDP, komparácia, spolupráca

JEL klasifikácia:D29; L67

Informácia: Tento príspevok je jedným z čiastkových výstupov v súčasnosti riešeného vedecko-výskumného grantu VEGA 1/0082/19.

Úvod

Nie len Európska únia dokázala zjednotiť krajiny Európy a vytvorila priestor pre ďalší rozvoj v spoločnom politickom projekte, ale aj iné krajiny hľadajú možnosti fairovej spolupráce, ktorá by priniesla pre ich ekonomiky pozitívne výsledky. Svetové ekonomické prostredie prináša veľa ekonomických príležitostí, ale samozrejme aj

© 2019 TheAuthor(s). Published by Journal of GlobalScience.

1

ThisisanOpen Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (<http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited. The moral rights of the named author(s) have been asserted.

ohrožení pre krajiny, ktorých ekonomiky v tomto dynamicky meniacom sa prostredí pôsobia. Veľký význam sa prikladá na ich vzájomné porovnávanie, nie len v kontexte ich ekonomickej kondície, ale aj v novej spolupráci, ktorá je pre budúcnosť ekonomík nevyhnutná. Problematika výkonnosti nie je témou len pre svetové ekonomiky, resp. veľkých hráčov na ekonomickom poli, ale je to témou aj pre menšie ekonomiky. Táto téma má svoju opodstatnenosť a významnosť z hľadiska smerovania a kondície jednotlivých ekonomík. Je preto potrebné a nevyhnutné pre každú krajinu zaoberať sa touto problematikou. Pre časové zadefinovanie vývoja ekonomickej výkonnosti bol nastavený 10 ročný časový interval od roku 2008 do roku 2017. Na základe daných výstupov, sme ponúkli identifikovanie a zhodnotenie slabých ako aj silných stránok vybraných ekonomík. Keďže, jedna stránka dôležitosť danej problematiky je poznať vývoj sledovaných ukazovateľov výkonnosti krajín, avšak veľmi dôležitou stránkou je poznať slabé miesta sledovaných ekonomík, ktoré je potrebné v budúcnosti eliminovať.

1. Základné teoretické východiská

Podľa Lisého (2005) meranie výkonnosti ekonomiky má veľký význam pre teóriu, ale aj pre hospodársku politiku. Na základe takých makroekonomických veličín, ako sú hrubý domáci produkt, resp. hrubý národný produkt, čistý domáci produkt či národný dôchodok môžeme pochopiť aj vysvetliť problémy týkajúce sa ekonomickeho rastu, cyklického vývoja ekonomiky, vzťahy medzi spotrebou, úsporami a investíciami, otázky inflácie a nezamestnanosti, makroekonomickej rovnováhy a kvality života. Výkonnosť ekonomiky a ekonomický rast danej krajiny je determinovaný efektívnou činnosťou a vzájomnou spoluprácou štyroch sektorov, t.j. domácností, firiem, štátu a zahraničia, ktoré tvoria ucelený vzájomne sa ovplyvňujúci a vzájomne závislý systém vzťahov. Makroekonomickú výkonnosť ekonomiky možno vyjadriť a merať niekoľkými spôsobmi a pomocou niekoľkých makroekonomických agregátnych veličín. Základnou makroekonomickou veličinou, ktorá sa používa na meranie výkonnosti ekonomiky, je veličina hrubý domáci produkt (HDP). Výkonnosť ekonomiky možno merať aj pomocou veličiny hrubý národný produkt (HNP).

Hrubý národný produkt alebo tiež gross national product GNP predstavuje peňažnú hodnotu všetkých finálnych statkov a služieb, vyrobených za určité obdobie napríklad za jeden rok, domácimi výrobcami ako na území daného štátu tak aj v zahraničí. (Hrbková 2015)

Najdôležitejším makroekonomickým meradlom je hrubý domáci produkt (gross domestic product), ktorý meria celkovú hodnotu statkov a služieb vyprodukovaných v krajine. Keď ekonómovia chcú určiť úroveň ekonomickeho rozvoja krajiny, riadia sa podľa HDP na obyvateľa. Hrubý domáci produkt je najkomplexnejším meradlom celkového národného outputu statkov a služieb. Je to suma peňažných hodnôt spotreby, hrubých investícií, štátnych nákupov statkov a služieb, a čistého vývozu, vyprodukovaných v krajine počas daného roka. HDP sa využíva na mnoho účelov, ale najdôležitejším je meranie celkovej výkonnosti ekonomiky (Samuelson, Nordhaus 2000).

Z makroekonomického pohľadu sa v rastúcej miere za kľúčové faktory pokladajú štatisticky významné ukazovatele identifikované regresnou analýzou. Medzi najvýznamnejšie patria podstata konkurenčnej výhody a s tým spojená technologická úroveň výrobného procesu, inovačná schopnosť, objem výdavkov na výskum a vývoj, ale aj napríklad dôveryhodnosť polície, ochota delegovať právomoci a pod. Pravdepodobne najviac skúmanými sú ukazovatele, ku ktorým patria jednotkové náklady práce a reálny výmenný kurz. (Latinský 2008)

HDP sa používa na stanovenie výkonnosti ekonomiky, je zaužívaným a v súčasnosti najbežnejším ukazovateľom, ktorým sa interpretuje miera vyspelosti ekonomiky, životná úroveň obyvateľstva, intenzita rozvoja a ich zmeny v určitom časovom vymedzení (Sloboda 2006).

Podľa nositeľa Nobelovej ceny za ekonómiu Simona Kuznetza možno ekonomický rast charakterizovať týmito slovami: vysoké tempo rastu HDP na jedného obyvateľa, produktivity výrobných faktorov, ktoré môžeme vyjadriť

ako pomer celkového objemu produkcie a množstva práce a kapitálu, t.j. rast produkcie pripadajúci na jednotku práce, resp. kapitálu ako aj vysoké tempo štrukturálnej transformácie ekonomiky, pre ktorú je v súčasnosti typická transformácia od priemyslu k službám a od elektronického k mikroelektronickému a informačnému charakteru ekonomiky, ďalej ako rýchle zmeny celkového spoločenského charakteru ekonomiky a rast významných etických, morálnych a sekularizačných princípov, či súčasne prebiehajúci proces konvergenencie a divergenencie ekonomík vyspelých a rozvojových krajín. (Baraník 2002)

Podľa Lisého (2011) HNP predstavuje hodnotu všetkých finálnych statkov a služieb vyrobených národnými výrobnými faktormi, pričom nie je dôležité, na území ktorého štátu tieto výrobné faktory pôsobia. Ak je hrubý domáci produkt vyšší ako hrubý národný produkt, znamená to, že občania danej krajiny zarábajú v zahraničí menej, ako cudzinci zarábajú v danej krajine.

Medzi HDP a HNP je podstatný rozdiel v tom, že kým HDP sleduje, koľko produkcie sa vyrobilo na určitom území, HNP zahŕňa produkciu občanov danej krajiny, bez ohľadu na to, v ktorom štáte boli tovary vyrobené a služby poskytnuté. HDP, ako aj HNP možno vymedziť ako súhrn finálnych statkov a služieb vyrobených a poskytnutých za určité časové obdobie, zvyčajne jeden rok, pričom táto produkcia je ocenená v určitej mene. Slovo „finálny“ je veľmi dôležité. Do hrubého produktu sa zahŕňa len produkcia určená na konečnú spotrebu alebo na reálnu kapitálovú tvorbu. Ukázať si to môžeme na príklade automobilového závodu a výrobe auta. Za kapitálovú tvorbu alebo inými slovami investíciu, sa považuje postavenie fabriky, jej vybavenie strojmi a potrebným zariadením. Konečnou produkciou sa chápe auto určené na predaj zákazníkovi. Do HDP, ani HNP sa nezapočítava výroba kolies, motora, či prevodovky tohto auta, a to preto, aby sa zabránilo viacnásobnému zarátaniu. Na odstránenie problémov s identifikáciou produktu určeného na konečnú spotrebu sa používa pridaná hodnota. Zjednodušene sa jedná o rozdiel medzi nákupnou cenou materiálu potrebného na vytvorenie výrobku a predajnou cenou, ktorú výrobca zinkasuje pri predaji tohto výrobku. V prípade automobilky je to rozdiel medzi predajnou cenou auta a cenou komponentov, materiálu a energie, z ktorých auto poskladala. U výrobcu pneumatík je to rozdiel medzi predajnou cenou pneumatiky a nákupnou cenou gumeného materiálu a energií. Do HDP a HNP sú potom započítané jednotlivé pridané hodnoty až od samého začiatku tohto reťazca. (iness.sk)

Hrubý národný produkt z pohľadu ekonomickej teórie vyjadruje efekt pôsobenia národného kapitálu, teda kapitálu, ktorý je vo vlastníctve občanov danej krajiny, a to nielen na území danej krajiny, ale aj v zahraničí. Z hľadiska vecnej štruktúry HNP predstavuje veľmi široký sortiment vyrábaných tovarov a služieb, ktoré prakticky nie je možné vyjadriť prostredníctvom jedného spoločného menovateľa. K tomu cieľu vedie však vyjadrenie hrubý národný produkt v trhových cenách. V tomto prípade možno použiť buď bežné ceny alebo stále ceny. Z hľadiska subjektu, ktorý nakupuje finálne výrobky a služby sa HNP člení na štyri časti:

- výdavky na nákup tovarov a služieb domácnosťami,
- výdavky na nákup tovarov a služieb firmami,
- výdavky na nákup tovarov a služieb štátom,
- výdavky na nákup tovarov a služieb cudzincami, teda čistý export. (euroekonom.sk)

2. Metodológia

Primárnym cieľom predkladaného príspevku je porovnanie ekonomickej kondície dvoch vybraných ekonomík, ktorými sú ekonomika Ruskej federácie a Nemecka. Pri kvalitatívnych metódach bol využitý brainstorming, ktorý vytváral priestor pre nové nápady a neskôr selektovanie v rámci konštruktívnosti pre vyhodnocovanie pozorovacej situácie. V príspevku sú využité základné vedecké metódy ako metóda pozorovania, metóda porovnávania, zovšeobecňovania, analýza a syntéza. Tieto metódy poznávacieho cyklu boli využité súčasne vo viacerých krokoch.

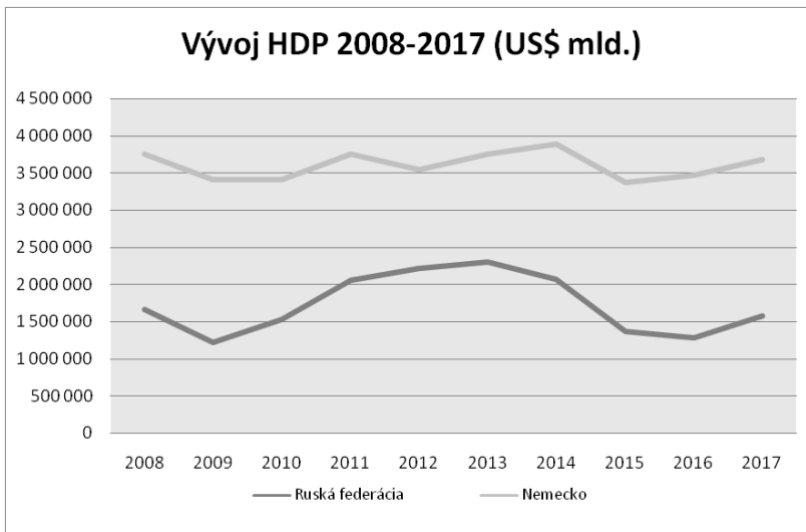
Metóda pozorovania spočívala v systematickom a účelnom vnímaní predmetu a javu riešenej problematiky. Získaný empirický materiál je logicky spracovaný s využitím logicko-vedeckých metód ako sú analýza a syntéza, porovnávanie, zovšeobecňovanie, abstrakcia. Jednou z kvantitatívnych metód spracovania výstupov bolo využitie kontingenčných tabuliek prostredníctvom Microsoft Excel. Ako podporné metódy k vyššie spomínaným metódam boli využité vedecké metódy indukcia a dedukcia.

3. Výsledky a diskusia

Ekonomická výkonnosť vybraných krajín z pohľadu hrubého národného produktu a hrubého domáceho produktu.

Medzi relevantné makroekonomické ukazovatele, ktoré vypovedajú o kondícii ekonomík je možné zahrnúť hrubý národný produkt, ktorý na jednej strane odzrkadľuje veľkosť a silu ekonomického stroja a na druhej strane jeho zmeny v časovom horizonte ponúkajú identifikáciu možných ekonomických dopadov. Nasledujúci graf ilustruje vývoj hrubého národného produktu pre sledované krajiny.

Rusko sa chce stať jedným zo svetových hospodárskych lídrov, ale tento cieľ je ešte veľmi vzdialený. Vlni bola hodnota hrubého domáceho produktu USA 13,2 bilióna USD, Japonsko na 2. mieste vytvorilo produkt za 4,34 bilióna USD a na 3. mieste skončilo Nemecko s hodnotou HDP 2,9 bilióna USD. Medzitým ho však predstihla Čína. Na 10. mieste skončila Brazília s 1,71 bilióna USD. Za Ruskom je v tesnom závесе India s hodnotou produkcie 910 miliárd USD, avšak je jednou z rýchlo sa rozvíjajúcich svetových ekonomík. (ekonomika.sme.sk)

Graf 1. Vývoj HDP pre ekonomiku Ruskej Federácie a Nemecka

Zdroj: vlastné spracovanie podľa worldbank.org

Grafické znázornenie nám odzrkadľuje trend vývoja hrubého národného produktu za časové obdobie od roku 2008 do roku 2017 pre Ruskú Federáciu a Nemecko. Kľúčové porovnanie v príspevku je venované práve týmto dvom veľkým ekonomikám, ktorými sú ekonomika Ruskej Federácia a ekonomika Nemecka. Trend týchto ekonomík, ako

je možné vidieť z grafu má rastúcu tendenciu, o čom vypovedajú aj percentuálne zmeny ponúknuté v nižšie uvedenej tabuľke. Priaznivý vývoj hrubého národného produktu dokazuje, že tieto veľké ekonomické stroje dokážu efektívne a pružne reagovať na rôzne vonkajšie vplyvy, ktoré naberajú geopolitický kontext. Trend vývoja GNI Ruskej federácie sa vyznačuje vyššou kolísavosťou a nestabilitou na rozdiel od trendu Nemecka. Obe ekonomiky sa nachádzajú nad úrovňou 3 500 000 mld. USD, čo len potvrdzuje že sa jedná o výkonné ekonomické stroje. Pri percentuálnych zmenách, kde boli konfrontované hodnoty ekonomického ukazovateľa GNI na začiatku sledovaného obdobia v roku 2008 a na konci v roku 2017 nezaznamenávame významné odchýlky. Pri Ruskej Federácii je to zmena 25%, zatiaľ čo pri Nemecku je to zmena 26%.

Ruská ekonomika sa po prvých sankciách v roku 2014 nedostala pod očakávaný tlak a prekvapivo rýchlo sa z útokov zotavila. Po niekoľkých mesiacoch negatívneho rastu sa hrubý domáci produkt (HDP) v roku 2017 zvýšil o 1,8 %. Ruská ekonomika by mala pokračovať v raste aj v nasledujúcich rokoch, napriek novým sankciám. V Rusku rastie úroveň HDP, zvyšuje sa export, existuje nízka miera inflácie a nízky dlh. Napriek sankciám sa vývoz výrazne zvýšil v roku 2017. V januári 2018 prebytok obchodnej bilancie sa zvýšil o 17 miliárd dolárov – čo predstavuje nárast o 43,9 percenta oproti predchádzajúcemu roku a najväčší obchodný prebytok od júla 2014. (srspol.sk)

Percentuálna zmena HDP (2008-2017) HDP (US\$ mld.)	
Ruská federácia	Nemecko
-5%	-2%

Graf 2. Percentuálna zmena HDP Ruskej Federácie a Nemecka

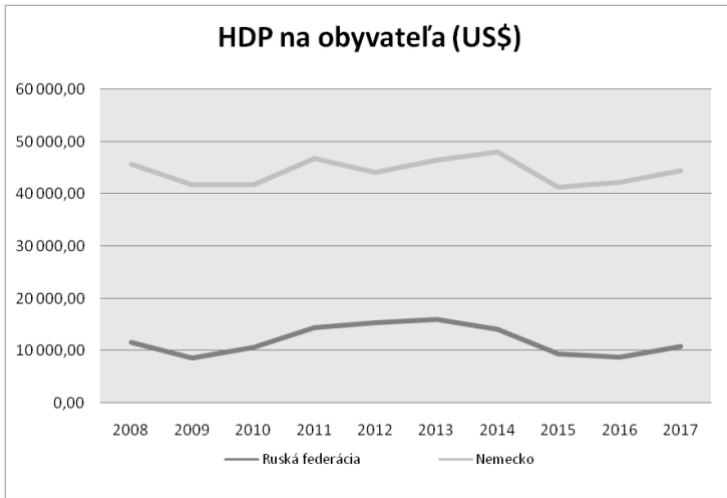
Zdroj: vlastné spracovanie

Hrubý domáci produkt (HDP) v roku 2018 stúpol o 2,3 %, uviedol v pondelok ruský štatistický úrad Rosstat. Tempo expanzie sa zrýchlilo z 1,6 % v roku 2017 a prekonal prognózy vlády aj Medzinárodného menového fondu (MMF), ktoré počítali so zvýšením o 1,8 %, respektíve o 1,7 %. Ruská ekonomika sa vrátila k rastu v roku 2017 po dvoch rokoch recesie (2015/16). Jedným z faktorov, ktoré spôsobili, že vlna expanzia bola rýchlejšia, než sa očakávalo, bol aj rast v stavebnom sektore (+5,3 %). Ten podporili veľké projekty, ako v oblasti ropného a plynárenského priemyslu.(teraz.sk)

Podiel tieňovej ekonomiky v Rusku v roku 2018 presiahol 20 biliónov rubľov a dosiahol približne 20 percent HDP. O tom svedčia údaje z predbežného hodnotenia správ Rosfinmonitoring. Federálna služba finančného monitoringu Ruskej federácie (Rosfinmonitoring) je federálny výkonný orgán zodpovedný za boj proti legalizácii (praniu) finančných prostriedkov získaných z trestnej činnosti, financovaniu terorizmu a financovaniu šírenia zbraní hromadného ničenia, rozvoj vládnych politik a nariadení v tejto oblasti. Podľa orgánu objem tieňovej ekonomiky za posledné tri roky klesal. Takže v roku 2015 bol jej objem 23,4 bilióna rubľov s HDP vo výške 83,1 bilióna rubľov. V roku 2018 sa veľkosť HDP zvýšila na 103,6 bilióna rubľov a tieňová ekonomika klesla na 20,7 bilióna rubľov. V roku 2017 bol objem tieňovej ekonomiky najmenším -18,9 bilióna rubľov. Ako vysvetľuje Rosfinmonitoring, je to spôsobené zmenou metodiky výpočtu, keď časť tieňovej ekonomiky sa prestalo považovať za tieňovú. V posledných rokoch sa však objem podozrivých peňazí výrazne znížil. Podľa ruského ministerstva financií je v bilaterálnom obchode už okolo 14 percent platieb v juanoch a okolo 7 až 8 percent v rubľoch. Čína je najväčším obchodným partnerom Ruska, zatiaľ čo Rusko je najväčším čínskym dodávateľom ropy.Ruská centrálna banka tiež postupne nahradza svoje aktíva denominované v amerických dolároch za aktíva juanov v portfóliu devizových rezerv, pričom v druhom štvrtroku 2018 odkúpila čínske peniaze v hodnote 44 miliárd USD, pričom predala viac ako 100 miliárd USD. Rusko držalo od polovice roku 2018 67 miliárd dolárov, čo predstavuje 15 percent jeho medzinárodných rezerv. (hlavnydenik.sk)

Hrubý domáci produkt (HDP) Nemecka sa v minulom roku (2018) zvýšil o 1,5 percenta, čo je najpomalší tempo za posledných päť rokov. Vyplýva to z predbežných údajov, ktoré v utorok zverejnil spolkový štatistický úrad. Predtvar rast predstavoval 2,2 percenta. Nemecké hospodárstvo sa v poslednej dobe potýka s negatívnymi dôsledkami slabného rastu globálnej ekonomiky, sporov v medzinárodných obchodných vzťahoch a neistoty okolo

prípravovaného odchode Británie z Európskej únie. Nemecko však vlni zažilo už deviaty rok hospodárskeho rastu za sebou. Ministerstvo hospodárstva navyše v utorok uviedlo, že rast by mal pokračovať aj začiatkom tohto roka. Za hospodárskym rastom v minulom roku podľa štatistického úradu stála najmä domáca spotreba. Zahraníčný obchod mal na ekonomiku naopak mierne negatívny dopad, pretože dovoz rástol rýchlejšim tempom ako vývoz. (byznys.ihned.cz)

Graf 3. Vývoj HDP na obyvateľa pre ekonomiku Ruskej Federácie a Nemecka

Zdroj: vlastné spracovanie podľa worldbank.org

Nemecko nie je len najväčšou ekonomikou, ale jednou z najvýkonnejších ekonomík eurozóny a EU, čo sa odráža okrem iného aj na stabilnom raste hospodárstva. V roku 2017 dosiahlo HDP Nemecka rast o 2,2%, čo je len o niečo menej ako celkový rast eurozóny za rovnaké obdobie 2,4%. Napriek rizikám plynúcich z pokračujúcich obchodných vojen je očakávané tempo rastu porovnateľné s minulým rokom. Medzinárodný menový fond očakáva v tomto roku rast HDP na úrovni 2,2%. Jeden z kľúčových faktorov nemeckej ekonomiky je bežný účet. Jedná sa o bilanciu všetkých importovaných a exportovaných tovarov a služieb. Ak je bilancia krajiny v prebytku znamená to, že viac exportuje a naopak deficit bežného účtu znamená, že krajina viac dováža zo zahraničia. Vzhľadom na súčasné úrovne bežného účtu Nemecka je pravdepodobné, že krajina v roku 2018 ostala svetovým lídrom v exporte. Nemecký inštitút IFO pre rok 2018 očakáva prebytok bežného účtu na úrovni 262,5 mld. Eur (299 mld. USD). To by znamenalo prvú priečku v svetovom rebríčku, pričom na druhom mieste pravdepodobne skončí Japonsko s prebytkom na úrovni 200 mld. USD. Dôvodom veľkého prebytku bežného účtu Nemecka je exportná sila krajiny, čo vníma nemecký priemysel pozitívne. „Prebytok odráža výkon nemeckých spoločností a atraktivnosť ich produktov v komplikovanej medzinárodnej situácii“, povedal Volker Treier, riaditeľ DIHK (Nemecká komora pre obchod a priemysel). (este-am.sk)

Nemecký federálny štatistický úrad (Destatis) v polovici augusta konštatoval, že HDP krajiny sa v druhom štvrtroku v porovnaní s prvým štvrtkom znížilo o 0,1 percenta. Výkon najväčšej európskej ekonomiky sa za posledný rok znížil v dvoch nenaďvážujúcich štvrtrokoch. Príčinou sú obchodné spory a problémy v automobilovom priemysle. „Zahraníčný obchod spomalil ekonomický rast, export sa totiž v porovnaní s predchádzajúcim štvrtkom znížil viac ako import,“ vysvetlil vo svojom vyjadrení štatistický úrad. Zároveň však zmienil, že domáci dopyt, vládne výdavky a stavebníctvo sa medzi aprílom a júnom tohto roka „spamätali“. Zhoršujúce sa vzťahy a

obchodné spory medzi Spojenými štátmi a Čínou podkopávajú silný nemecký export a výrobný sektor. (euroactiv.sk)

4. Záver

Príspevok sa venoval dvom veľkým hráčom na svetovom ekonomickom poli a to ekonomike Ruskej federácie a ekonomike Nemecka. Cieľom príspevku bolo graficky vyjadriť vývoj dvoch makroekonomických indikátorov pre sledované krajiny. Tieto indikátory nám mali napovedať o veľkosti a výkonnosti ekonomík a ponúkli sme v podobe niekoľkých dostupných zdrojov charakteristiky vývoja týchto indikátorov, kde sme poukázali na špecifiká oboch ekonomík v kontexte času ako aj silných a slabých stránok. Je evidentné, že ekonomika Nemecka je charakteristická v celom sledovanom období väčšou stabilitou a pevnosťou trendu, zatiaľ čo ekonomika Ruskej federácie je charakteristická črtou kolísavosti, ktorá sa prejavuje v niektorých prípadoch medziročnými dramatickými zmenami. Obe ekonomiky z hľadiska veľkosti a výkonnosti patria medzi veľké ekonomiky sveta, o čom vypovedá aj rebríček desiatich najväčších ekonomík sveta, kde posledné roky figurujú.

Zoznam bibliografických odkazov

- Baránik, M. a Habánik, J., 2002. Základy makroekonómie, Bratislava: IRIS. ISBN 80-89018-45-9.
- ProIN, časopis pre stredný a vrcholový manažment, číslo 6, ročník 14, 2013, Globálny index konkurencieschopnosti 2013-2014, online: <http://www.academia.edu>
- Sloboda, D. 2006. Slovensko a regionálne rozdiely. [online]. [cit. 19.11.2016], dostupné na internete: http://www3.ekf.tuke.sk/re/Disparity%20a%20perifernost/Regionalne%20disparity/Slovensko_a_regionalne_rozdiely.pdf
- Samuelson, P., Nordhaus, W. 2000. *Ekonómia*. Bratislava : ELITA, 2000. 820 s. ISBN 80-8044-059-X
- Šikula, M. 2011. Navodila globálna kríza zmeny v chápaní úlohy štátu v ekonomike spoločnosti? Bratislava: Ekonomický ústav SAV, 2011. 128 s. ISBN 978-807-144-186-1.
- Lisý, J. 2005. *Výkonnosť ekonomiky a ekonomický rast*. Bratislava : Iura Edition, 2005. 132 s. ISBN 80-8078-035-8.
- Lisý, J. et al. 2011. *Ekonómia*. Bratislava : Iura Edition, 2011. 631 s. ISBN 978-80-8078-406-5.
- Svetové ekonomické fórum WEF, definition. [online]. Dostupné na internete: <http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport2016-17.pdf>
- <https://www.iness.sk/sk/stranka/7450-Domaci-alebo-narodny-produkt>
- <https://www.euroekonom.sk/ekonomika/narodne-hospodarstvo/zakladne-narodohospodarske-ukazovatele-hdp-a-hnp/>
- <https://ekonomika.sme.sk/c/3410146/ruska-ekonomika-je-jedenastou-najsilnejdou-na-svete.html>
- <https://www.teraz.sk/ekonomika/ruska-ekonomika-v-roku-2018-vzrastla-o/376483-clanok.html>
- <https://byznys.ihned.cz/c1-66432020-nemecka-ekonomika-vyrazne-zpomaluje-lonsky-rust-byl-nejmensi-za-pet-let-na-jejim-vykonu-je-silne-zavisle-ceske-hospodarstvi>
- <https://www.hlavnydennik.sk/2019/09/10/cina-a-rusko-znizuju-zavislost-na-americkom-dolari/>
- <https://www.erste-am.sk/sk/amslsp/centrum-informacii/blog/2018/9/6/nemecko-ostava-motorom-europskeho-ekonomickeho-rastu>
- <https://euractiv.sk/section/ekonomika-a-euro/news/spomalenie-nemeckej-ekonomiky-ma-dopad-na-celu-europu/>
- <http://www.srspol.sk/clanek-nemecka-tlac-ruska-ekonomika-je-dostatocne-silna-aby-sa-vysporiadala-s-novymi-americkymi-sankciami-16532.html>
- <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GNP.MKTP.PP.CD?locations=DE>